BIJLAGE 2 bij raadsmemo 'Oplevering onderzoek toekomst Stichting Schouwburgcomplex Gouda'
18 maart 2025
Zaaknummer 1356796

Schets van de historie Stichting Schouwburgcomplex Gouda

De Goudse Schouwburg is een terugkerend dossier binnen de gemeente en in de raad. Om het onderzoek te kunnen plaatsen schetst het college bij deze de context van circa de afgelopen 15 jaar. Het algemene beeld daarbij is als volgt. De Goudse Schouwburg heeft, net als vele theaters, eigenlijk altijd te weinig vet op de botten gehad. Er is geen weerstandsvermogen en geen duurzaam gezonde bedrijfsvoering. De oorzaak daarvan ligt in een structureel (te) laag subsidieniveau en daarmee een (te) hoge afhankelijkheid van inkomsten uit bezoekers. Gedurende de afgelopen 15 jaar zijn meerdere malen 'pleisters geplakt' waarna de stichting weer een paar jaar door kon. De onderliggende problematiek is echter nooit fundamenteel aangepakt.

Met de exploitatie van de nieuwe Cinema werd beoogd de exploitatie van de stichting als geheel financieel te ondersteunen.

In een grove tijdlijn ziet de afgelopen periode er als volgt uit:

- In 2011 heeft het college besloten tot garantstelling op 80% van de financiering van Cinema Gouda. Daarbij speelden, naast de verwachte positieve bijdrage van de cinema aan de exploitatie van de schouwburg, ook nog andere overwegingen. Zo maakte de vestiging van de cinema ook de ontwikkeling van de parkeergarage mogelijk en droeg deze bij aan de gewenste ontwikkeling van het stationsgebied.

- Het opzetten van de huidige cinema speelde ten tijde van de economische crisis en de daarmee gepaard gaande bezuinigingen. De Stichting Schouwburgcomplex heeft van 2009 t/m 2015 op de nullijn gestaan qua indexatie. Snijden in de (relatief zeer lage) subsidie van de schouwburg was niet mogelijk omdat dit te grote impact zou hebben op programmering, bereik en publieksinkomsten. Maar de nullijn leverde wel een oplopend contrast op tussen de gelijkblijvende subsidie en stijging van de kosten, waaronder de huur.

- In mei 2017 besluit de raad in de Cultuurnota 2018- 2022 'Het cultureel vermogen van Gouda' tot een verhoging van de subsidie aan de schouwburg met € 300.000. Dit vanwege de problematiek in de exploitatie en de nog achterblijvende bijdrage van de Cinema daarin. Deze ophoging ging gepaard met een extra taak. Namelijk het ontwikkelen van de schouwburg als 'Podium van de Stad'.

- In 2019 besluit het college tot het opstellen van een (publiek-private) businesscase met de schouwburg om te komen tot een mogelijke aanpak van een aantal vastgoedgerelateerde vraagstukken zoals duurzaamheid, MJOP (gebruikersdeel), voldoende en adequate kantoorruimte en de uitstraling van het pand. In ditzelfde jaar heeft de raad een motie aangenomen over de businesscase en het versterken van de vermogenspositie van de schouwburg door het nadrukkelijker programmeren van een vergader- en congresfunctie.

- 2020- 2022: In maart 2020 brak corona uit, met grote gevolgen voor de bedrijfsvoering, de inkomsten en de liquiditeit van de stichting. De businesscase kwam stil te liggen en ter voorkoming van een dreigend faillissement zijn stevige maatregelen genomen door de schouwburg, alsook door de gemeente. Het college besloot bijvoorbeeld op 14 juli 2020 tot een schenking van € 200.000.- aan de schouwburg. Op 7 september 2020 is de raad tijdens een besloten raadsinformatiebijeenkomst bijgepraat over de slechte financiële situatie van de schouwburg en de schenking. Op dat moment was ook helder dat de schenking een steunmaatregel voor de korte termijn betrof en dat er voor de langere termijn meer steun nodig zou zijn. De periode tot maart 2022 kenmerkt zich door een opeenvolging van steeds wisselende beperkende maatregelen om het coronavirus te bestrijden, van lockdowns tot zeer beperkte openstellingen en het coronatoegangsbewijs. De schouwburg heeft deze periode doorstaan door voortdurend schakelen, steun van de gemeente (de schenking, huurkortingen, coronasteunsubsidieregeling) en het Rijk (o.a. NOW, BIS).

GEHEIM

- In deze periode is de stichting door de ABN AMRO, als kredietverstrekker van de Stichting Schouwburgcomplex, onder bijzonder beheer gesteld. Dit brengt extra kosten en zwaardere verantwoordingslasten met zich mee.

- September 2022: Met de Cultuurnota 2023- 2027 “Gouda sterker met Cultuur!” is de subsidie aan de schouwburg met 20% opgehoogd in het kader van Fair Practice, om het structurele, onbetaalde overwerk tegen te gaan.

  In de Cultuurnota 2022- 2027 “Gouda sterker met Cultuur!” worden de effecten van Covid-19 op de Goudse culturele infrastructuur geschetst en is aangegeven dat herstel een lange adem zal vragen. Ook de culturele paragraaf in de programmabegroting staat nog altijd (deels) in het teken van herstel van de culturele sector.

- 2022- 2024 Niet alleen de coronacrisis had (en heeft) financiële consequenties. Vanaf 2022, zoals ook in de cultuurnota gesignaleerd, loopt ook de inflatie hoog op. De sterk stijgende energielasten, kosten voor inkoop, personeel en rentelasten zorgen ervoor dat de kosten sneller stijgen dan de inkomsten. Tegelijk vereist het terugwinnen en het verbreden van het publiek na corona grote inspanning. Er is een stijgende lijn, maar het is een lange weg terug naar de zeer hoge bezoekersaantallen.

- Vanaf het tweede kwartaal 2024 zorgen twee ontwikkelingen in de film- en bioscoopindustrie voor een snelle en sterk negatieve ontwikkeling in de exploitatie van de cinema. De stakingen in Hollywood in 2023 zorgden voor een gebrek aan grote titels en dus publiekstrekkers in de Cinema. Tegelijkertijd heeft het medio 2023 geopende Pathé Ypenburg in korte tijd meer dan 60% van het marktaandeel in de regio veroverd.

GEHEIM